

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Obchodní akademie a Střední odborná škola logistická, Opava, příspěvková organizace

V zájmu objektivní klasifikace na škole vydal ředitel školy Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Vyhláška MŠMT ČR č. 13/2005 a Školský zákon § 31 a § 69 poskytují pouze základní zákonnou normu. Jasná pravidla, která tato Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků stanovují, slouží jako metodický pokyn pro učitele.

1. Zásady klasifikace

- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen "učitel") uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin - předměty s převahou teoretického zaměření a předměty s převahou praktických činností.
- Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.
- Podmínkou efektivního hodnocení je jasnost, srozumitelnost a včasnost komunikace ve všech fázích hodnocení (od stanovení požadavků až po oznamování výsledků hodnocení).

2. Stupně hodnocení a klasifikace

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace ve vyučovacích předmětech (povinných a volitelných) a klasifikaci chování.

Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen takto:

- a) prospěl s vyznamenáním,
- b) prospěl,
- c) neprospěl
- d) nehodnocen

Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch z vyučovacích předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré. Žák prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný.

Žák neprospěl, má-li z některého vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný nebo je-li žák z některého předmětu na konci druhého pololetí nehodnocen.

Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

Charakteristika jednotlivých klasifikačních stupňů:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. V jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

3. Klasifikace

3. 1. Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

- Na začátku klasifikačního období vyučující seznámí žáky s pravidly a podmínkami klasifikace ve svém předmětu.
- Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové atd.) a analýzou výsledků různých činností žáků.
- Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Žáci mohou psát pouze jednu předepsanou kompozici za den.
- Ústní zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním, pohybovém a praktickém ověření znalostí a dovedností oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných prací, grafických prací a projektů oznámí žákovi zpravidla do 14 dnů, opravené práce žákům také předloží.
- Písemné a grafické práce vyučující uschovávají po celé klasifikační období včetně doby, po kterou se mohou zákonní zástupci žáka nebo zletilý žák odvolat proti klasifikaci.
- Předepsané písemné práce z českého jazyka, matematiky a cizích jazyků se archivují 5 let.
- V případě nepřítomnosti žáka při ověřování znalostí, schopností a dovedností je zcela na rozhodnutí učitele, zda poskytne žákovi náhradní termín.
- Pokud žák neodevzdá zadanou práci v určeném termínu, je hodnocena nedostatečně.
- Učitel dbá na přiměřený počet hodnocení, který závisí na počtu hodin příslušného předmětu a na povaze předmětu. Poměr mezi formami ověřování schopností a dovedností žáků je závislý na daném předmětu. Žák musí být za pololetí hodnocen nejméně dvakrát.
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- V předmětech praktického vyučování je hodnoceno osvojení praktických dovedností a návyků, využití teoretických vědomostí v praktických činnostech a kvalita výsledných činností. V těchto předmětech vypracuje žák v průběhu pololetí nejméně dvě souhrnné práce.
- Pokud žáka vyučuje v předmětu více učitelů, určí výsledný stupeň klasifikace příslušní učitelé po vzájemné dohodě, v případě neshody pak ředitel školy.
- Výsledky klasifikace zapisují učitelé průběžně do systému Bakaláři.
- Zákonné zástupce informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů na třídních schůzkách, ve svých konzultačních hodinách a v informačním systému Bakaláři.
- Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - při hodnocení žáka po delší omluvené nepřítomnosti (nemoc, rodinné důvody atd.),
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
 - v případě zadávání nové látky k samostatnému nastudování je nutné předem sdělit, jakým způsobem má být nastudována, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována; přitom tento přístup může být použit pouze jako doplňková forma výuky.
 - třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka i způsobu získávání podkladů.

3. 2. Komisionální zkoušky

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- a) koná-li opravnou zkoušku,
- b) koná-li komisionální přezkoušení
- c) požádá-li zletilý žák nebo zástupce nezletilého žáka o komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení,

Komisionální přezkoušení nařídí ředitel školy, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení; v tomto případě stanoví ředitel školy termín komisionálního přezkoušení neprodleně,

Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přisedící, který má odbornou kvalifikaci pro výuku téhož nebo příbuzného vyučovacího předmětu. Pokud je ředitel školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise krajský úřad. Členy komise jmenuje ředitel školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné. Komisionální zkoušku může žák konat v jednom dni nejvýše jednu. Opravnou zkoušku může žák ve 2. pololetí konat nejdříve v měsíci srpnu příslušného školního roku, pokud zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka nedohodne s ředitelem školy dřívější termín; v případě žáka posledního ročníku vzdělávání vyhoví ředitel žádosti o dřívější termín vždy.

3. 3. Opravné zkoušky

Žák, jehož prospěch je na konci druhého pololetí nejvýše ze dvou povinných předmětů nedostatečný (známka se do výkazu zapíše tužkou), koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Termín stanoví ředitel školy obvykle na poslední srpnový týden. Termín zkoušky je sdělen zákonnému zástupci nebo žákovi na konci stávajícího školního roku. Pokud se žák nemůže z vážných důvodů dostavit k opravné zkoušce ve stanoveném termínu, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku, do té doby navštěvuje nejbližší vyšší ročník.

Žák, který se bez vážných důvodů k vykonání opravné zkoušky nedostaví, je klasifikován ve vyučovacím předmětu, z něhož měl konat opravnou zkoušku, stupněm prospěchu nedostatečný.

Jestliže má student na konci školního roku více než dvě nedostatečné nebo neuspěl při opravné zkoušce z povinného nebo volitelného předmětu, může mu ředitel na základě žádosti povolit opakování ročníku. V opačném případě studium žáka na škole končí.

3. 4. Pochybnosti o správnosti klasifikace

Jestliže má žák nebo zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka. Komise žáka přezkouší nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka nebo žákovi. O přezkoušení žáka se pořizuje protokol, který třídní učitel zařadí do dokumentace školy.

3. 5. Doklasifikace

Pokud absence žáka v daném předmětu přesáhne 25 % ze skutečně odučených hodin v průběhu pololetí, nemusí být žák klasifikován. V případě včasného doplnění látky a odpovídajícího počtu klasifikačních podkladů může učitel klasifikovat žáka i v tomto případě. V opačném případě ředitel školy určí po pedagogické radě náhradní termín pro **zkoušku k doplnění podkladů pro hodnocení**. V tomto případě se nejedná o komisionální zkoušku podle § 6 odst. 1 - 5 vyhlášky č. 13/2005 Sb. v platném znění. Výsledek zkoušky není konečný ve smyslu této vyhlášky, neboť jejím cílem je získání chybějících podkladů pro klasifikaci. Pokud učitel hodlá neklasifikovat žáka s menší absencí, projedná svůj postup s ředitelem školy. Po uzavření klasifikace je žákovi vydáno nové vysvědčení. Datum vydání vysvědčení odpovídá dni, kdy žák vykonal poslední zkoušku.

Klasifikace za 1. pololetí se obvykle odloží nejpozději do konce března (ve výjimečných případech do konce června), za 2. pololetí je žák zkoušen a klasifikován v posledním týdnu měsíce srpna. Tento termín je možné prodloužit do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Termín zkoušky je zákonnému zástupci žáka nebo zletilému žákovi sdělen třídním učitelem nejpozději den po klasifikačním poradě za příslušné pololetí. Třídní učitel do třídního výkazu zapíše u příslušného žáka poznámku o ukončení klasifikace, dopíše známku do počítače, uvede datum konání poslední zkoušky žáka a informuje zástupce ředitele o tom, že je možné vytisknout vysvědčení.

3. 6. Hodnocení chování a výchovná opatření

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období. Kritéria pro jednotlivé stupně chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje závažným způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly (pochvala třídního učitele, pochvala ředitele školy) nebo jiná ocenění (např. knižní poukázka) a kázeňská opatření. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy. Pochvala ředitele školy je zapsána na zadní straně vysvědčení.

Kázeňské opatření se ukládá za závažné nebo opakovaná méně závažná provinění proti školnímu řádu. Za jeden přestupek se ukládá žákovi pouze jedno kázeňské opatření. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení ze studia, vyloučení ze studia.

Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění uložit napomenutí nebo důtku třídního učitele, uložení důtky neprodleně oznámí řediteli školy a na operativní poradě. O důtce ředitele školy, podmíněném vyloučení ze studia a vyloučení ze studia rozhodne ředitel školy v souladu s § 31 Zákona 561/2005 Sb. a o svém rozhodnutí informuje pedagogickou radu.

Při podmíněném vyloučení stanoví ředitel zkušební lhůtu nejdéle na jeden rok.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo jejím žákům se považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem, za něž může být žák vyloučen ze školy.

Zvláště hrubé **opakované** slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo jejím žákům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem. Dopustí-li se žák takového jednání, oznámí ředitel školy tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

O udělení výchovných a uložení kázeňských opatření nezletilému žákovi uvědomí ředitel školy zákonné zástupce žáka. V případě zletilého žáka je o udělení či uložení těchto opatření informován tento žák. Opatření se zaznamenává do dokumentace žáka, neuvádí se na vysvědčení (vyjma pochvaly ředitele školy).

3. 7. Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a IVP

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

Stejná pravidla platí pro žáky, kteří se vzdělávají dle individuálního vzdělávacího plánu. Žákovi, který podmínky individuálního vzdělávacího plánu nedodrží, bude jeho platnost zrušena.

3. 8. Konzultační hodiny

Termíny konzultačních hodin vyučujících jsou umístěny na hlavní nástěnce a webu školy (v sekci „O škole – pedagogický sbor“). Konzultační hodiny jsou určeny především žákům, kteří neporozuměli výkladu učiva nebo chyběli delší dobu ve výuce a mají řádně omluvenu absenci. Pokud žákovi termín konzultačních hodin ze závažných důvodů nevyhovuje, dohodne si s vyučujícím náhradní termín.

Třídní učitelé seznámí žáky s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků vždy na začátku školního roku, provedou o seznámení zápis do třídní knihy a vyvěsí je na třídní nástěnce.

3. 9. Práva rodičů

Rodiče mají právo:

- a) být seznámeni s pravidly a zásadami hodnocení žáků v konkrétním předmětu;
- b) být seznámeni s průběžným hodnocením;
- c) požádat o nahlédnutí do archivovaných materiálů týkajících se hodnocení žáka v příslušném klasifikačním období;
- d) požádat o konzultaci s vyučujícím daného předmětu, třídním učitelem, výchovným poradcem, preventistou negativních jevů a vedením školy.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla projednána a schválena na operativní poradě 25. srpna 2022 a vstupují v platnost od 1. září 2022.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla projednána a schválena na zasedání Školské rady .

V Opavě 1. září 2022

Ing. Petr Kyjovský
ředitel školy

Mgr. Jaroslav Lhoťan
předseda školské rady